

Rodzina w pracy socjalnej
– pomoc w sytuacjach trudnych
i kryzysowych

SERIA WYDAWNICZA
pod patronatem
Sekcji Pracy Socjalnej
Polskiego Towarzystwa Socjologicznego

PROBLEMY PRACY SOCJALNEJ

Rada Programowa

Krzysztof Piątek – przewodniczący
Krzysztof Frysztacki, Anna Kotlarska-Michalska, Jerzy Krzyszkowski,
Jan A. Malinowski, Andrzej Olubiński, Barbara Smolińska-Theiss,
Barbara Szatur-Jaworska, Kazimiera Wódz

Rodzina w pracy socjalnej – pomoc w sytuacjach trudnych i kryzysowych

redakcja naukowa

Tomasz Biernat
Katarzyna Kuziak
Jan A. Malinowski

Toruń 2016

Recenzenci

dr hab. Halina Guzy-Steinke

prof. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

prof. dr hab. Krzysztof Piątek

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Redaktor prowadzący

Marta Malinowska-Reich

Redaktor techniczny i skład komputerowy

Dawid Iwanowski

Korekta

Janina Malinowska

© Copyright by Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s.c.

Toruń 2015

Wydanie książki zostało dofinansowane przez Wydział Nauk Pedagogicznych
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

ISBN 978-83-63955-35-9

Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s.c.

87-100 Toruń, ul. H. Piskorskiej 12/23 tel. 56 648 55 53

e-mail: info@weakapit.pl

Druk: Machina Druku, www.machinadruku.pl

Spis treści

Tomasz Biernat, Katarzyna Kuziak, Jan A. Malinowski

Rodzina w sytuacjach trudnych i kryzysowych
jako podmiot pracy socjalnej – wprowadzenie w problematykę 9

Część I

Praca socjalna z rodziną niewydolną wychowawczo

Beata Krajewska

Zaniedbanie dziecka we współczesnej rodzinie 27

Jolanta Sokołowska

Praca socjalna z dziećmi ulicy i ich rodzinami 37

Jan A. Malinowski

Czas wolny jako przestrzeń pracy socjalnej z dzieckiem
i rodziną niewydolną wychowawczo 53

Katarzyna Kuziak

Szkoła dla rodziców – implikacje dla pracy socjalnej z rodziną 65

Katarzyna Błaszczuk

Działalność Oddziału Rejonowego PCK w Rzeszowie
na rzecz rodziny zagrożonej wykluczeniem 77

Monika Zawartka-Czekaj

Analiza porównawcza dysfunkcji indywidualnych
i problemów społecznych rodzin i ich członków
w wybranych miastach województwa śląskiego 97

Część II

Praca socjalna z rodziną doświadczającą przemocy i z problemem alkoholowym

Agnieszka Sobolewska-Popko

Agresja i przemoc zagrożeniem współczesnej rodziny.
Dylematy wokół profilaktyki 117

Anna Witkowska-Paleń

Praca socjalna z rodziną dotkniętą przemocą domową
– możliwości, wyzwania, perspektywy 131

Anna Szafranek

Relacje rodzinne w kontekście sytuacji przemocy
w domach pomocy społecznej 147

Małgorzata Porąbaniec

Diagnoza i kompensacja osób i rodzin z problemem alkoholowym 163

Część III

Praca socjalna

z rodziną opiekującą się osobą niepełnosprawną i chorą

Małgorzata Orłowska

Między deklaracjami a realiami – jakość życia rodzin
z dzieckiem niepełnosprawnym w obszarze zainteresowań
pracy socjalnej 181

Joanna Szymanowska

Rodzina z dzieckiem niepełnosprawnym
w sieci społecznego wsparcia 191

Małgorzata Fopka-Kowalczyk

Wypalanie się i koszty emocjonalne rodzin
w trakcie opieki nad chorym u kresu życia 203

Anna Janowicz

Problemy opiekunów rodzinnych osób starych i chorych
jako wyzwanie dla pracy socjalnej 213

Część IV

Praca socjalna

z rodziną sprawującą opiekę nad osobą starszą

Agata Chabior

Człowiek starszy w rodzinie – problemy wsparcia i opieki
rozpatrywane w kontekście indywidualnym, rodzinnym, społecznym 229

Dorota Rynkowska

Praca socjalna w świetle aktywizacji osób starszych 243

Małgorzata Olszewska

Wolontariat hospicyjny formą wsparcia rodziny
z osobą u kresu życia 259

Emilia Kramkowska

Sprawowanie opieki nad osobami starszymi w rodzinie.
Na podstawie badań w województwie podlaskim 271

Karolina Kramkowska

Poprawa jakości opieki osób u kresu życia
przez włączenie rodziny w działania opiekuńcze.
Adaptacja dobrych praktyk z Wielkiej Brytanii do Polski 287

Ewelina Zdebska

Wizerunek osób starszych w opinii dzieci.
Rola seniora w rodzinie 303

Część V

Praca socjalna z rodziną niepełną

Urszula Kempieńska, Izabella Trojanowska

Pomoc socjalna nastoletnim matkom
– próba oceny krytycznej 317

Anna Fidelus

Praca na rzecz rodziny doświadczającej problemów
związanych z izolacją więzienną jednego z jej członków 331

Emilia Ziełińska

Rodzina środowiskiem odbywania kary
w Systemie Dozoru Elektronicznego
– szansa dla skazanego i jego najbliższych 345

Beata Szluz

Bezdomność rodzin pełnych i niepełnych
(na przykładzie Rzeszowa) 361

Krzysztof Czykier

Wdowieństwo – wyzwanie w pracy socjalnej (?) 373

Informacja o Autorach 383

